

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ФІТОВІРУСОЛОГІЯ

спеціальність	202 захист і карантин рослин	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	захист і карантин рослин	факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б. М. Литвинова

ВИКЛАДАЧ

Жукова Любов Володимирівна

Вища освіта – спеціальність захист рослин
Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.01.11 Фітопатологія
Вчене звання - доцент кафедри фітопатології
Досвід роботи – більше 8 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 10 методичних публікацій;
- співавторка 2-х патентів на корисну модель;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0983444893	електронна пошта	lubov.zukova.2017@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle
---------	------------	------------------	-----------------------------	-----------------------	--------

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів професійних знань щодо будови вірусів, патологічного процесу рослин, ролі факторів різної природи у їх появі та розвитку, у з'ясуванні чинників, які стримують поширення збудників і спричинюваних ними хвороб
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • вивчити особливості будови вірусів (ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК7, ЗК10, ФК1, ФК7, ПРН6, ПРН16)/ самостійна робота • вивчити типи хвороб сільськогосподарських культур, спричинені вірусами (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК7, ФК3, ФК5, ПРН6, ПРН16)/ індивідуальні завдання з аналізу літературних джерел • оволодіти основними методиками діагностики вірусних хвороб (ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК7, ЗК10, ФК1, ФК3, ФК7, ПРН6, ПРН16) / індивідуальні практичні завдання • вивчити основні методи профілактики та захисту рослин від збудників хвороб вірусної етіології (ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ФК1, ФК3, ФК5, ФК7, ФК9, ПРН6, ПРН7, ПРН12, ПРН16) / самостійна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 14 годин лекції, 16 годин лабораторно-практичні, 60 годин самостійна робота; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для професійної діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку.</p> <p>ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК10. Здатність працювати в команді.</p> <p>ФК.1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за сучасними принципами і методами.</p> <p>ФК.3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.</p> <p>ФК.5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.</p> <p>ФК.7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.</p> <p>ПРН7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин.</p> <p>ПРН12. Дотримуватися вимог охорони праці.</p> <p>ПРН16. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	---

ФК.9. Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ

Лекція 1.	Історія виникнення, становлення та розвитку фітовірусології, її теоретичне та практичне значення	Лабораторно-практичне заняття 1 (ЛПЗ 1)	Вивчення основних морфологічних ознак фітопатогенних вірусів.	Самостійна робота	Становлення фітовірусології в Україні.
Лекція 2.	Морфологія, будова, структура, класифікація фітопатогенних вірусів				Будова фітопатогенних вірусів.
Лекція 3.	Особливості патологічного процесу при вірусних хворобах	ЛПЗ 2	Ознайомлення з необхідними для діагностики вірусних хвороб приладами та реактивами		Класифікація фітопатогенних вірусів.
Лекція 4.	Природа та походження вірусів, шляхи поширення у природі, основні джерела збереження вірусів у природі	ЛПЗ 3	Методи діагностики вірусних хвороб		Основні методи діагностики вірусних хвороб рослин.

Модуль 2. ВІРУСНІ ХВОРОБИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ТА СИСТЕМА ЗАХИСТУ ВІД НИХ

Лекція 5.	Вірусні хвороби зернових культур і система захисту від них. Вірусні хвороби зернобобових культур і система захисту від них	ЛПЗ 4	Розробка системи захисту зернових культур від вірусних хвороб на основі результатів польової діагностики за попередні роки	Самостійна робота	Шкідливість вірусних хвороб зернових культур.
Лекція 6.	Вірусні хвороби цукрових буряків і система захисту від них. Вірусні хвороби картоплі і система оздоровлення посадкового матеріалу	ЛПЗ 5	Розробка системи захисту зернобобових культур від вірусних хвороб на основі результатів польової діагностики за попередні роки		Шкідливість вірусних хвороб зернобобових культур.
Лекція 7.	Вірусні хвороби овочевих культур (помідорів, огірків та цибулі) і система захисту від них у відкритому та закритому ґрунті.	ЛПЗ 6	Розробка системи захисту картоплі від вірусних хвороб на основі результатів польової діагностики за попередні роки		Шкідливість вірусних хвороб картоплі. Шкідливість вірусних хвороб овочевих культур. Шкідливість вірусних хвороб плодкових і ягідних культур.

Вірусні хвороби плодових і ягідних культур та система захисту від них	ЛПЗ 7	Розробка системи захисту овочевих культур від вірусних хвороб на основі результатів польової діагностики за попередні роки
	ЛПЗ 8	Розробка системи захисту плодових і ягідних культур від вірусних хвороб

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> Мельничук М. Д. Фітовірусологія: навчальний посібник. К.: Поліграфконсалтинг, 2005. 320 с. Векірчик К. М. Мікробіологія з основами вірусології. К.: Либідь, 2001. 312 с. Рижкова А.Є., Поліщук В. П., Вервес Ю. Г., Бойко А. Л. Переносники вірусів рослин: навч. посіб. К.: Фітоцентр, 2002. 68 с. Моніторинг вірусних інфекцій рослин в біоценозах України / за ред. В. П. Поліщука. К.: Фітоцентр, 2001. 220 с. 	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> Токарчук Л. В. Методичні вказівки до практикуму із вірусології для студентів біологічного факультету. К., 2000. 160 с.
------------	---	------------------------	--

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (електронне посилання на положення)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.